

Dansk skovbrug

I begyndelsen af 1800-tallet var det skovbevoksede areal i Danmark på kun 2-3%. I dag dækker arealet op mod 14% af Danmarks areal. Dette er dog stigende, da der hele tiden plantes nyt skov. Andelen af nåltræer ligger på 63% af skovarealet, mens løvtræer udgør 37%. Ved plantning af ny skov bruges de træarter som naturligt hører hjemme i Danmark, heraf er skovfyr (19) det eneste nåltræ. Andelen af løvtræsskov er stigende.

Brombær

Overalt i Skovhaven vokser der brombær. Brombær danner store tætte buske med deres lange ranker, der er fyldt med torne. Brombær blomstrer smukt med deres hvide blomster om foråret. Om efteråret, i september/oktober kan du plukke de modne sorte bær. Brombær smager dejligt. Du kan spise dem rå, bruge dem i bagværk eller lave syltetøj af dem. Brombær bliver på "langelandsk" kaldt "bremle".

Lækre, modne brombær.

Du kan læse meget mere om dansk skovbrug og de forskellige træarter på Skov- og Naturstyrelsens hjemmeside: www.skovognatur.dk.

Velkommen til Skovhaven på Nordlangeland

I Skovhaven på Nordlangeland findes der en lang række forskellige træarter, som vokser i de danske skove. Der er også en eksotisk del af Skovhaven, hvor der vokser træer, man ikke typisk møder i de danske skove. Turen gennem Skovhaven tager sit udgangspunkt fra Hollænderhus, hvor der også er parkering.

Hollænderhus.

I Hollænderhus finder du en udstilling om bl.a. skovene på Nordlangeland.

Der findes 3 andre afmærkede vandreture på Nordlangeland, hvoraf den ene, der går gennem Vestre Stigehave, udgår fra parkeringspladsen ved Hollænderhus.

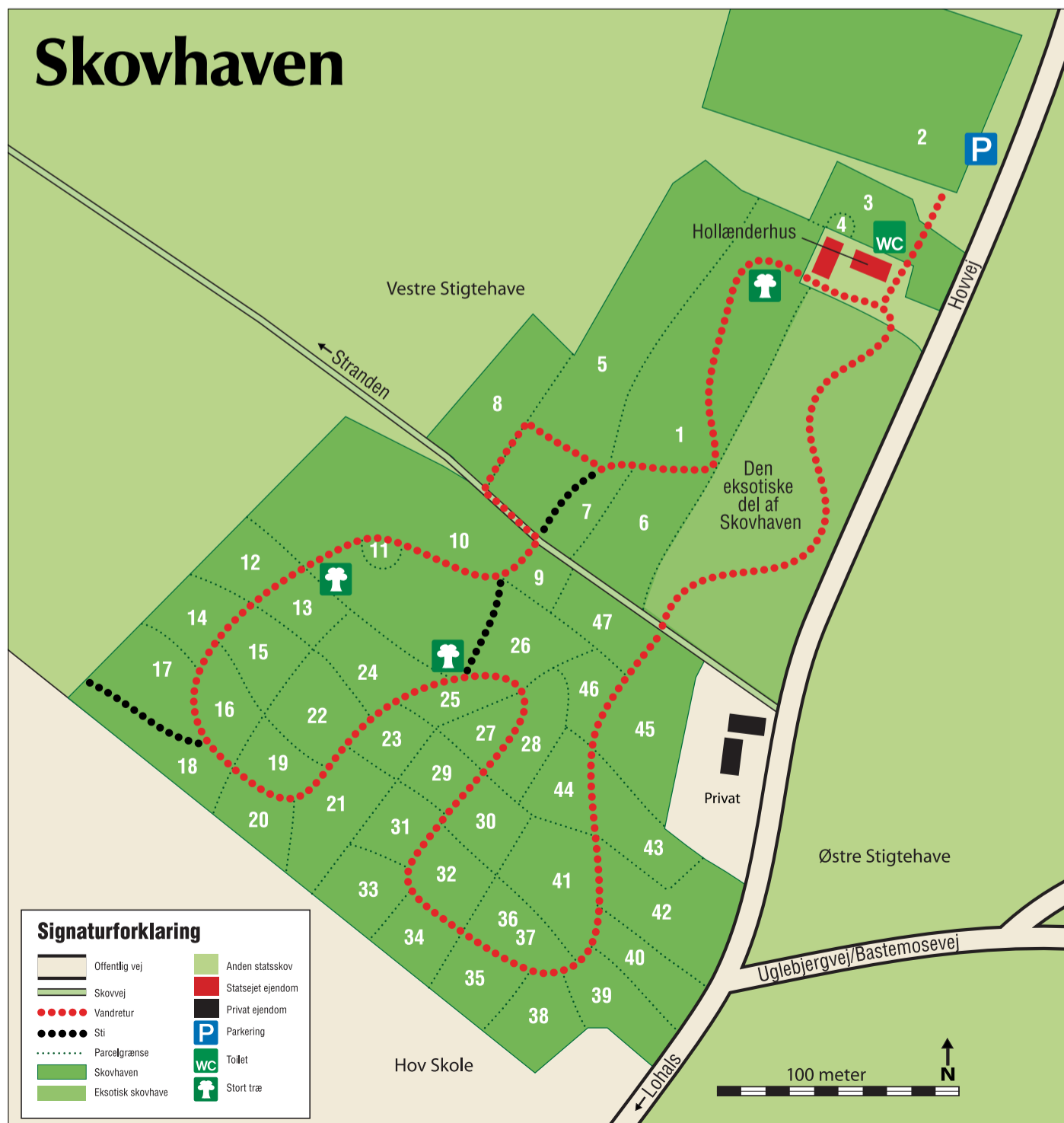

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
Fyn
Tlf.: 62 65 17 77 • E-mail: fyn@sns.dk

Illustrationer: Birgitte Flarup. Grafisk tilrettelæggelse og kort: Helle Hjorth. Tryk: Scanprint a/s 1. udgave 2008.

Skovhaven

Skovhavens træer og buske

Alle træarterne i Skovhaven er markeret med træets navn.

1 Blandingskov	25 Robinie
2 Bøg	26 Hestekastanie
3 Fuglekirsebær	27 Silkefyr
4 Balsampoppel	28 Japansk lærk
5 Nobilis	29 Spidsløn
6 Stilkeg	30 Røn
7 Hassel	31 Thuja
8 Ægte kastanie	32 Dunbirk
9 Grandis	33 Poppel
10 Lind	34 Rødel
11 Hylde	35 Hvidel
12 Hvidpil	36 Ask
13 Seljerøn	37 Skovranke
14 Navr	38 Ær
15 Ædelgran	39 Rødgran
16 Vortebirk	40 Vintereg
17 Douglasgran	41 Sitka
18 Valnød	42 Cypres
19 Skovfyr	43 Bævreasp
20 Tsuga	44 Skovabild
21 Rødeg	45 Nordmannsgran
22 Europærisk lærk	46 Cryptomeria
23 Avnbøg	47 Østrisk fyr
24 Hvidgran	

Den eksotiske del af Skovhaven

Tempeltræ	Bærmispel
Taks	Trompettræ
Vandgran	Sumpcypres
Vingevalnød	Sort valnød
Tulipantræ	

Skovens to "konger"

Eg (6, 40) og Bøg (2) er to af de vigtigste træarter i det danske skovbrug.

Bøgen er Danmarks mest almindelige løvtræ, det dækker 16% af det samlede danske skovareal, Egen dækker 9%. Begge træer bliver brugt til både trægulve og møbler. Danmarks ældste træ er en Eg på ca. 1800 år. Den står i Jægerspris-skovene i Nordsjælland.

Bøgen har status som Danmarks nationaltræ, der er ofte blevet både skrevet og sunget om den.

Ved Langelands kyster kan du flere steder se bøgen "spejle sin top i bølgen blå".

Egeblad med agern.

Bøgeblad med bog.

Lærk - det selvimpregnerende, løvfældende nåltræ

Lærketræ er selvimpregnerende, det gør det meget anvendeligt til brug udendørs.

Der findes 3 forskellige lærkesorter i Danmark.

Japansk Lærk (28), Europæisk Lærk (22) og Hybridlærk. De minder meget om hinanden, men kan kendes fra hinanden på koglerne. Europæisk Lærks kogler er meget lukkede, mens den Japanske Lærks kogler mere minder om et kinesisk tehus.

Lærk er det eneste løvfældende nåltræ der vokser vildt i Danmark.

Træet bruges bl.a. til terrasser og på legepladser, hvor træet har kontakt med jorden.

Kogle af Europæisk Lærk.

Kogle af Japansk Lærk.

Aske?

Asketræet (36) kan let kendes på sine sorte knopper.

Historien siger at asketræet har fået sit navn, fordi det så ud som om det havde brændt sine knopper, og der kun var aske tilbage.

Asken kan kendes på sine sorte knopper.

Produktionstræ

Rødgran (39) er sammen med Sitkagran (41) nogle af de vigtigste nåltræssorter i skovbruget.

Træet skæres på savværkerne op til bygningstømmer eller hugges i små stykker (flis), der bruges til fyring i kraftvarmeværker. Store mængder anvendes til at producere papir. Fyrretræ (19, 27, 47) er også et meget brugt træ i Danmark, det bruges til bl.a. gulve, trapper, møbler, bygningstømmer, papir, emballage og spånplader.

Fyr og Gran er vigtige træarter i dansk skovbrug. De bruges ofte til bygningstømmer.

Fuglenes træer

Mange af de træarter, der findes i de danske skove er vigtige fødekilder for fugle.

De elsker bær fra bl.a. Røn (30) og Hyld (11), samt de små sure æbler fra Skovabild (44).

Derudover udgør træerne også bopæl for mange af fuglene. F.eks. laver spætten redehuller i gamle døde træer. Spættehullerne "genbruges" af bl.a. af stær og huldue.

Sjaggerens vinterføde består af bær fra træer og buske.

Nåltræ og løvtræ

Ofte skelner man mellem nåltræer og løvtræer.

Her i Danmark kan vi kende løvtræerne på at de har blade, som de smider hvert efterår. Nåltræerne har nåle, der bliver siddende hele året. (Dette dog med undtagelse af Lærk (22,28)). Nåltræerne bliver derfor også kaldt stedsegrønne.

Hjertetræet

Linden er et rigtigt kærlighedstræ, der kan kendes på dets fine hjerteformede blade.

Hvis træet står frit får kronen også hjerteformet silhuet. Lind (10) er en meget smidig træsort, der kun svinder ganske lidt under forskellig temperatur og fugtighed.

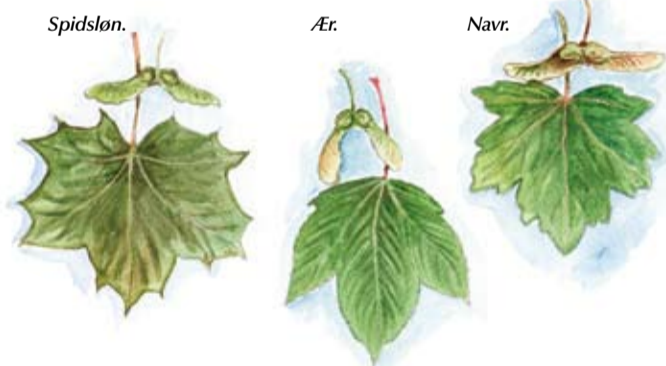
Derfor blev lindetræ i gamle dage brugt til kunstige lemmer.

Lindeblad.

Flyverne

Du kan kende Spidsløn, Ær og Navr fra hinanden på både frøene og bladformen. Spidsløn (29), Ær (38) og Navr (14) er tre træarter i samme familie. De kan alle tre kendes på deres frø, der ligner små flyvemaskiner. Ær kaldes også for Ahorn og er en meget udbredt træart i Danmark.

Hvorfor smider træerne bladene om vinteren?

Kun løvtræerne smider hvert efterår bladene.

Det gør de, fordi de gennem hele foråret og sommeren har opbygget store mængder energi, der sidder i bladene. Om efteråret trækker træet energien ind i grenene og bruger det til både at danne nye knopper af og til næste års blade. Det er også smart fordi træet dermed bliver mere stomfast, når ikke det har blade på, der i stormvejr kan virke som et stort sejl.

Træerne fryser

Når det blæser koldt fra nord, kan man høre hvordan Bævreespen (43) klapper med sine blade.

Historier siger, at det gør den for at holde varmen.

Bævreespen.

Juletræerne

Da juletræet i 1808 første gang blev brugt i Danmark, var det en Rødgran (39).

Senere begyndte man at bruge Nordmannsgran (45), som i dag er mest brugt. Nordmannsgranen holder bedre på nålene end Rødgranen og stikker ikke så meget. Der produceres årligt op imod 9 millioner juletræer i Danmark. Heraf eksporteres 80 % til bl.a. Tyskland, Holland og Norge. Der produceres også store mængder pyntegrønt. Til det er Nobilis (5) den mest anvendte. Andre arter som Cryptomeria (46), Thuja (31) og Cypres (42) bruges også til jul.

De første juletræer i Danmark var Rødgran.

Nu er det mest anvendte juletræ Nordmannsgran.

Heksekosten og den hvide bark

Birketræet er let at kende fra de andre træsorter på dets hvide bark.

Der findes i Danmark 2 forskellige birkesorter, Dunbirk (32) og Vortebirk (16), som er nogle af de første træarter der indvandrede i Danmark efter sidste istid. Ofte er det Dunbirken der laver de såkaldte "heksekoste", der forsages af en svamp. Vortebirken kan kendes på at den har små vorter på de unge grene og kviste, i modsætning til Dunbirken, der har små dun. Vortebirken kan også få lange, nedhængende tynde kviste, der gør at den også bliver kaldt Hængebirk.

Dunbirk med "heksekoste".

De stærke træer

Avnbøg (23) er en af de stærkeste træarter, der findes i de danske skove.

Avnbøg har tidligere været brugt, hvor høj slidstyrke var en nødvendighed. Det gælder f.eks. vognaksler og møllehjulstænder. I dag bruges det stadigvæk i små mængder til træværktøj. Også Elm (33), Eg (6,21,40) og Ask (36) er stærke træarter.